DRŽAVNI PRORAČUN REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2007.

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija Državnog proračuna Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Državni proračun) za 2007., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.

2. Postupci revizije su provedeni u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:

   - Glavna knjiga ne daje cjelovitu informaciju o imovini, obvezama i izvorima vlasništva. Podaci se vode u više organizacijskih jedinica, te ih treba objediniti.

   - Sastavljeni su propisani financijski izvještaji za 2007. Bilanca je sastavljena na temelju podataka Glavne knjige, koja podržana postojećim informacijskim tehnologijama evidentira poslovne događaje prema načelu novčanog tijeka. Stoga su podaci na pojedinim bilančnim računima koji trebaju odražavati stanja koncem godine, nepotpuni ili nisu iskazani.

   - Stanje duga bez obveza po jamstvima, prema pomoćnim evidencijama izvještajnog sustava nadležnih organizacijskih jedinica za praćenje javnog duga, koncem 2007. iznosilo je 85.751.445.404,88 kn, a u glavnoj knjizi, odnosno Bilanci na dan 31. prosinca 2007. iskazano je u iznosu 61.163.351.346,00 kn. Nisu evidentirane obveze za trezorske zapise u iznosu 11.539.850.146,70 kn, zajmove međunarodnih financijskih institucija u iznosu 6.605.274.345,48 kn, Londonski klub u iznosu 1.166.319.331,08 kn, Pariški klub u iznosu 787.663.477,37 kn te druge tuzemne i inozemne kredite u iznosu 4.488.986.758,25 kn.

   - Evidencije o potraživanjima i obvezama državnog proračuna na temelju prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo nisu ustrojene.

   - U Računu financiranja i Glavnoj knjizi nisu evidentirani primici od zaduživanja po kreditima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u iznosu 135.822.106,00 kn i Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu 60.220.564,00 kn ili ukupno 196.042.670,00 kn. Krediti se vode u poslovnim knjigama navedenih ministarstava.

   - U 2007. su izdana nova financijska jamstva u iznosu 8.222.330.091,91 kn. Prema odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, vrijednost novih financijskih jamstava utvrđena je u iznosu 4.900.000.000,00 kn.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2007.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	121.766.811.240,00	120.365.988.953,20	98,8
2.	Rashodi i izdaci	121.766.811.240,00	122.087.579.681,37	100,3
3.	Manjak prihoda		-1.721.590.728,17	-
Stanje 31. prosinca				
4.	Financijska imovina		4.265.286.974,00	
5.	Obveze		63.990.592.724,00	

Financijska imovina se odnosi na novčana sredstva u iznosu 488.768.399,00 kn, depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih za više plaćene poreze u iznosu 17.434.151,00 kn, dane zajmove u iznosu 3.048.226.732,00 kn, vrijednosne papire u iznosu 18.208.271,00 kn, dionice i udjele u glavnici u iznosu 293.432.364,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 153.088.397,00 kn, te rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 246.128.660,00 kn. Rashodi budućeg razdoblja se odnose na diskont na obveznice koje će se postupno priznavati u narednom razdoblju isplate kamata na obveznice.

Obveze se odnose na rashode poslovanja, vrijednosne papire, zajmove, odgođeno plaćanje rashoda, te naplaćene prihode budućih razdoblja. Odgođeno plaćanje rashoda se odnosi na naknade bolovanja isplaćene u siječnju 2008. Naplaćeni prihodi budućih razdoblja se odnose na unaprijed podmirene obveze za ustupljene primitke od obveznica, ostvarene premije na izdane obveznice koje će se postupno priznavati kao prihodi u razdoblju isplate obveznica i drugo.

Podaci o iskazanim ukupnim potraživanjima i obvezama u financijskim izvještajima nisu cjeloviti, jer sadrže dio stvarnih potraživanja i obveza.

III. NALAZ

Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2006.

Državni ured za reviziju obavio je reviziju Državnog proračuna za 2006., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu financija je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2007. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

1. Planom državnog proračuna za 2008., prihodi od igara na sreću i nagradnih igara raspoređeni su u skladu s odredbama Zakona o priređivanju igara na sreću i nagradnih igara i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele prihoda od igara na sreću.
2. Sastavljeni su konsolidirani financijski izvještaji središnje države i opće države.
3. U Upravi za financijski sustav Ministarstva financija uspostavljena je učinkovita programska podrška upravljanja bazom podataka o članovima dobrovoljnih mirovinskih društava.
4. Podaci o primicima po zajmovima međunarodnih financijskih organizacija u Računu financiranja usklađeni su s podacima Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija.
5. Primjedbe u vezi preraspodjela proračunskih sredstava, obveze donošenja provedbenih propisa prema odredbama Zakona o proračunu, izvještavanja o korištenju decentraliziranih sredstava te isplate državne potpore, nisu ponovljene, s obzirom na izmjene zakona i drugih propisa u 2007.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. Glavna knjiga i pomoćne knjige, odnosno financijski izvještaji, ne daju cjelovitu informaciju o ukupnom državnom dugu, imovini, obvezama i potraživanjima. Vrijednosno su značajnija potraživanja Porezne uprave i Carinske uprave.
2. U Glavnoj knjizi i financijskim izvještajima nisu evidentirani sveukupni prihodi od darovnica.
3. U Glavnoj knjizi, odnosno financijskim izvještajima, nisu evidentirani vlasnički udjeli i dionice u društvima kojih je imatelj Republika Hrvatska.
4. Poslovi na uspostavi potpunog Registra koncesija nastavljeni su i u 2007., ali nisu u potpunosti okončani.
5. U Računu financiranja nisu evidentirani primici po zajmovima Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
6. U 2007. nisu poduzete radnje vezano za naplatu potraživanja po isplatama za izdano jamstvo u području prometa u iznosu 90.789.005,84 kn (sa zateznim kamatama), odnosno nije povećan dionički kapital društva (dužnika) za iskazani iznos u korist Republike Hrvatske.

Ministarstvo financija je i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Revizija Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007.

Računovodstvo državnog proračuna

1.1. Računovodstvo državnog proračuna propisano je odredbama Zakona o proračunu i većim brojem provedbenih propisa. Knjigovodstvo državnog proračuna koje se odnosi na prihode i dio primitaka, za račun Ministarstva financija vodi Financijska agencija (FINA) izravnim unosom podataka u SAP informacijski sustav Državne riznice.

Rashodi i izdaci te dio primitaka vode se u SAP sustavu i izdvojenom informacijskom sustavu za upravljanje javnim dugom TREMA. Vode se sve propisane poslovne knjige.

Sustav proračunskog računovodstva temelji se na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja koji, između ostalog, podrazumijeva priznavanje prihoda u izvještajnom razdoblju prema kriteriju raspoloživosti i mjerljivosti te priznavanje rashoda prema nastanku poslovnih događaja, neovisno o plaćanju.

U SAP sustavu poslovni događaji se evidentiraju prema načelu novčanog tijeka. Preduvjeti za evidentiranje poslovnih događaja (rashoda) prema kriteriju nastanka, nisu uspostavljeni, s obzirom da područne riznice koje u evidentiranju rashoda primjenjuju propisani kriterij, nisu povezane sa SAP sustavom Državne riznice. U 2006. je izrađena natječajna dokumentacija za nastavak ranije započetog projekta čiji je cilj povezivanje poslovno-informacijskih sustava područnih riznica sa SAP sustavom. Izrada natječajne dokumentacije u 2006. financirana je sredstvima Zajma IBRD 44600-HR (TAL 2) i proračunskim sredstvima u iznosu 1.750.527,59 kn. Daljnje financiranje u 2007. je predviđeno sredstvima predpristupnog programa pomoći Europske unije PHARE 2006, u okviru Projekta razvoj proračunskih procesa s ciljem izgradnje efikasnog sustava financijskog upravljanja u iznosu 4.690.000,00 kn. Planirana sredstva nisu utrošena. Prema pisanom obrazloženju, razlozi koji su utjecali na zastoj u provedbi Projekta, su: nedovoljni kadrovski kapaciteti, odnosno, potrebno vrijeme za edukaciju novih članova zaduženih za provedbu Projekta, izmjene financijske regulative i Projekta prema preporuci Delegacije Europske komisije, objava novih smjernica za ugovorne procedure, te izmjene natječajne dokumentacije. S obzirom na vrijeme potrebno za prilagodbu navedenim okolnostima, Projekt nije mogao započeti u 2007. U međuvremenu je rok za okončanje provedbe projekata financiranih iz programa PHARE 2006, produžen do 30. studenoga 2010.

Prema odredbi članka 7. stavka 1. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, financijski izvještaji državnog proračuna, izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu su: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o novčanim tijekovima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke uz financijske izvještaje.

Prema odredbi članka 123. Zakona o proračunu, Ministarstvo financija je u obvezi sastaviti konsolidirani financijski izvještaj proračuna države i konsolidirani financijski izvještaj proračuna Republike Hrvatske.

Sastavljeni su financijski izvještaji propisani odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Financijski izvještaji i Glavna knjiga ne daju cjelovitu informaciju o imovini i obvezama države, odnosno izvorima vlasništva. Podaci se vode u više organizacijskih jedinica te ih treba objediniti.

U bilanci na dan 31. prosinca 2007. ukupna vrijednost imovine evidentirana je u iznosu 4.265.286.974,00 kn, a odnosi se na financijsku imovinu i to: tuzemne zajmove u iznosu 3.048.226.732,00 kn, novčana sredstva u iznosu 488.768.399,00 kn, dionice i udjele u glavnici u iznosu 293.432.364,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 246.128.660,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 153.088.397,00 kn, vrijednosne papire u iznosu 18.208.271,00 kn i druga potraživanja u iznosu 17.434.151,00 kn.

Ukupne obveze evidentirane su u iznosu 63.990.592.724,00 kn. Odnose se na obveze za vrijednosne papire u iznosu 57.247.982.697,00 kn (tuzemne obveznice 38.540.765.367,00 kn, inozemne obveznice 18.691.370.750,00 kn, obveze za mjenice 15.846.580,00 kn), obveze za zajmove (tuzemne) u iznosu 3.915.368.649,00 kn, odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu 1.925.988.428,00 kn i obveze za rashode poslovanja u iznosu 901.252.950,00 kn.
Nisu evidentirane obveze za trezorske zapise u iznosu 11.539.850.146,70 kn, zajmove međunarodnih financijskih institucija u iznosu 6.605.274.345,48 kn, Londonski klub 1.166.319.331,08 kn, Pariški klub 787.663.477,37 kn te druge tuzemne i inozemne kredite u iznosu 4.488.986.758,25 kn. Obveze koje nisu iskazane u financijskim izvještajima evidentirane su u izdvojenom informacijskom sustavu za upravljanje javnim dugom (TREMA). Automatskim prijenosom podataka iz TREMA sustava u SAP sustav, podaci u Glavnoj knjizi trebaju biti upotpunjeni. Do svibnja 2008., automatski prijenos podataka nije uspostavljen.

Državni ured za reviziju je naložio u Glavnoj knjizi i financijskim izvještajima evidentirati odnosno iskazati sveukupne podatke o imovini i obvezama, te izvorima vlasništva.

1.2. Primjedbu da u Glavnoj knjizi i financijskim izvještajima nisu evidentirani sveukupni podaci o imovini i obvezama te izvorima vlasništva, Ministarstvo financija je obrazložilo de je Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2007. donijela Strategiju unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2007.-2011. Između ostaloga, kao mjere modernizacije računovodstva, navode se, povezivanje informacijskog sustava za upravljanje javnim dugom (TREMA) i financijsko-informacijskog sustava državne riznice (SAP), čime će se osigurati cjelovitost knjigovodstvenih evidencija o stanju duga u Glavnoj knjizi, odnosno financijskim izvještajima. Time će se unaprijediti način i kvaliteta planiranja, posebno u dijelu planiranja rashoda za kamate. Jedna od mjera navedena u spomenutoj Strategiji je i projekt uspostave cjelovitog računovodstvenog sustava povezivanjem glavnih knjiga proračunskih korisnika s Glavnom knjigom Državne Riznice. To će omogućiti raspolaganje podacima o obvezama i njihovu dospijeću. Izrađena je tehnička dokumentacija u okviru provedbe spomenutog projekta koji će se financirati iz programa PHARE. Europska komisija je odobrila projekt, a s obzirom da se projekt provodi u skladu s procedurama Europske unije, proces nabave i ugovaranja duži je od uobičajenoga. Najveći dio financijskih sredstava osigurat će se iz sredstava Europske unije. U državnom proračunu za 2007. planirana su sredstva za provedbu projekta financiranih iz programa PHARE 2006, kao što su i izdvajanja namijenjena Republici Hrvatskoj za predpristupne programe pomoći iskazana u proračunu Europske unije. Važno je uspostaviti vezu između navedena dva proračuna i iskazati projekte koji će se financirati iz proračuna Europske unije u državnom proračunu. S obzirom da se sredstva u proračunu Europske unije alociraju na temelju ugovornih obveza, a u državnom proračunu Republike Hrvatske prema načelu novčanog tijeka, to je, između ostaloga, utjecalo da se sredstva za program PHARE 2006 planiraju u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2007. godinu. Projekt povezivanja računovodstveno-informacijskih sustava proračunskih korisnika s računovodstveno-informacijskim sustavom Državne riznice treba upotpuniti podatke o imovini i obvezama u Glavnoj knjizi, odnosno financijskim izvještajima državnog proračuna. Na ponovljenu primjedbu iz ranijih godina da, veći broj provedbenih propisa koji su propisani odredbama Zakona o proračunu iz 2003. nije donesen, Ministarstvo financija je obrazložilo da je pripremilo Nacrt prijedloga Zakona o proračunu koji je 16. lipnja 2008. upućen Vladi.

Pri izradi nacrta prijedloga spomenutog Zakona, posebna pozornost posvećena je analizi, odnosno ocjeni nužnosti donošenja određenog broja provedbenih propisa koji su navedeni u odredbama članka 147. važećeg Zakona o proračunu. Novim Zakonom o proračuna koji treba stupiti na snagu početkom 2009., predviđeno je donošenje tri uredbe Vlade i 13 pravilnika.

Prihodi od darovnica

2.1. Prihodi od darovnica ostvareni su u iznosu 64.902.377,63 kn. Odnose se na tekuće i kapitalne pomoći međunarodnih organizacija u iznosu 56.322.900,32 kn i inozemnih vlada u iznosu 8.579.477,31 kn.
Prihodi od darovnica evidentiraju se u Glavnoj knjizi na dva načina, ovisno uplaćuju li se na posebne devizne račune u valuti davatelja darovnica ili izravno na račun državnog proračuna u kunama. Prihode od darovnica prema bankovnom izvatku posebnih deviznih računa evidentira devizno knjigovodstvo Odjela za državno računovodstvo i financijsko izvještavanje, a prihode od darovnica koji se uplaćuju izravno na račun državnog proračuna, evidentira FINA.
Pregledom analitičkih evidencija utvrđeno je da za dio prihoda od darovnica koje evidentira FINA, nedostaju podaci iz kojih bi bio vidljiv davatelj, a u pojedinim slučajevima i korisnik darovnice.

Odredbom članka 49. Zakona o proračunu, pomoći koje uključuju i darovnice, namjenski su prihod državnog proračuna. S obzirom da se darovnice odobravaju u valutama inozemnih vlada i međunarodnih financijskih institucija, njihovo korištenje uvjetovano je otvaranjem posebnih deviznih računa. Potpuno i ažurno evidentiranje darovnica u Glavnoj knjizi ovisilo je isključivo o dostavi podataka korisnika darovnica. U revizijskim izvješćima za 2005. i 2006., utvrđeno je da dio darovnica nije bio evidentiran u Glavnoj knjizi, stoga je Ministarstvo financija u travnju 2007. izradilo Upute za praćenje projekata financiranih iz zajmova, darovnica i donacija. Navedenim Uputama definirani su osnovni pojmovi koji se odnose na ugovaranje zajmova i darovnica, otvaranje računa, planiranje, izmjene u financijskom planu i proces izvršavanja te povlačenje sredstava, unos zahtjeva za plaćanje i knjigovodstvene evidencije. Za proračunske korisnike, projekti financirani iz sredstava darovnice planiraju se i izvršavaju putem državnog proračuna. Darovnice koje se planiraju povući i utrošiti na godišnjoj razini, planiraju se na stavkama prihoda koje su sastavni dio računa prihoda i rashoda državnog proračuna. Za svaku darovnicu zaključuje se ugovor o darovnici, osniva se jedinica za provedbu projekta, u pojedinim slučajevima to su nadležni proračunski korisnici, te se otvara poseban račun za praćenje projekata. Prije zaključivanja ugovora o otvaranju posebnog deviznog računa, uz koji se otvara i transakcijski kunski račun, nadležni proračunski korisnik mora zatražiti pisanu suglasnost za otvaranje računa od Ministarstva financija (Odjel za devizni platni promet). Prema navedenim uputama, Odjel za devizni platni promet vodi evidenciju o izdanim suglasnostima, otvorenim i zatvorenim računima.
Pregledom dokumentacije, utvrđeno je da Odjel za devizni platni promet vodi evidenciju o izdanim suglasnostima i otvorenim posebnim računima, a Odjel za državno računovodstvo i financijsko izvještavanje evidentira prihode od darovnica po posebnim računima prema izvatku banke i dokumentaciji koju dostavlja korisnik darovnice.

Na temelju danih suglasnosti i otvorenih posebnih računa u 2007., utvrđeno je da se pojedini računi ne prate u Odjelu za državno računovodstvo i financijsko izvještavanje, jer Odjel za devizni platni promet ne dostavlja zahtjeve, odnosno suglasnosti za otvaranje posebnih deviznih računa. Utvrđeno je da u Glavnoj knjizi nisu evidentirani prihodi od darovnica u iznosu 439.077,73 EUR i 818.000 NOK, odnosno 3.967.597,26 kn prema srednjem tečaju HNB na dan 31. prosinca 2007.

Državni ured za reviziju je predložio da, u cilju pravodobnog i potpunog evidentiranja prihoda od darovnica, Odjel za devizni platni promet, nakon obrade zahtjeva i izdavanja suglasnosti za otvaranje posebnih računa, dostavi podatke o broju i namjeni računa Odjelu za državno računovodstvo i financijsko izvještavanje, te po okončanju projekata koji se financiraju iz darovnica, dostavi obavijest o zatvaranju spomenutih računa.

2.2. Na ponovljenu primjedbu iz ranijih godina da u Glavnoj knjizi prihodi od darovnica nisu potpuni, obrazloženo je da Odjel za devizni platni promet vodi evidencijske tablice izdanih suglasnosti za otvaranje podračuna koji će biti podloga za izradu registra o izdanim suglasnostima te otvorenim i zatvorenim računima.

Prihodi od dobiti i dividendi

3.1 U državnom proračunu za 2007. prihodi od dobiti trgovačkih društava, banaka i drugih financijskih institucija planirani su u iznosu 134.771.718,00 kn, ostvareni su u iznosu 117.194.385,42 kn, što je za 17.577.332,58 kn ili 13,0% manje od plana. Odnose se na dobit HNB u iznosu 104.771.718,13 kn i dobit FINA u iznosu 12.422.667,29 kn.

Državnim proračunom za 2007. prihodi od dividendi planirani su u iznosu 976.937.776,00 kn, ostvareni su u iznosu 1.194.582.235,30 kn, što je 217.644.459,30 kn ili 22,3% više od plana. Odnose se na prihode od dividendi na dionice u trgovačkim društvima u javnom sektoru u iznosu 1.190.197.031,79 kn i prihode od dividendi na dionice u trgovačkim društvima izvan javnog sektora u iznosu 4.385.203,51 kn.
Revizijama državnog proračuna ranijih godina utvrđeno je da ne postoji jedinstveni pregled ili evidencija društava u kojima Republika Hrvatska ima udjele (trgovačka društva, banke i druge financijske institucije).
Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (ožujak 2005.) u Upravi za gospodarstvo, Odjelu za analizu poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa i praćenje koncesija, ustrojen je Odsjek za praćenje javnih poduzeća koji, između ostalog, obavlja poslove praćenja i procjene kvalitete upravljanja aktivom i rizicima te procjenjuje potencijalnu dobit društava u kojima država ima udjele ili dionice. Državnom uredu za reviziju je spomenuta Uprava predočila Godišnje izvješće o poslovanju trgovačkih društava u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske za 2006., koje se odnosi na poslovanje 168 društava, a koja su na temelju odluke Vlade iz listopada 2004. proglašena društvima od posebnog državnog interesa. U izvješću je dan poseban osvrt na ostvarene prihode i rashode te rezultate poslovanja, uz ocjenu drugih ekonomskih pokazatelja. Također je sastavila Izvješće o poslovanju društava u većinskom vlasništvu države za 2006. (20 društava). Spomenuta izvješća ne sadrže podatke o udjelu Republike Hrvatske u temeljnom kapitalu.

Uprava raspolaže i tabelarnim pregledom 883 društva s manjinskim, većinskim i 100,0% udjelom državnog vlasništva koje je sastavio Hrvatski fond za privatizaciju, pod nazivom Registar društava iz državnog portfelja. Spomenuti Registar nije potpun, jer ne sadrži 51 društvo navedeno u Izvješću o poslovanju trgovačkih društava u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske za 2006.
Tijekom 2007. prikupljene su odluke skupština o raspodjeli dobiti za 20 društava u većinskom vlasništvu države. Od 20 društava, jedno društvo donijelo je odluku o isplati dividende, koja je uplaćena u državni proračun u srpnju 2007. Za druga društva u kojima Republika Hrvatska ima udjel u temeljnom kapitalu, a koja su tijekom 2006. ostvarila dobit, nisu pribavljene odluke skupština o raspodjeli dobiti.

Odredbom članka 24. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, propisano je da korisnici proračuna i Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom dostavljaju Glavnoj knjizi Državne riznice podatke, odnosno evidenciju o imovini i vlasničkim dijelovima, u slučajevima kada se sredstva proračuna koriste za sanaciju, dokapitalizaciju ili kao udio u sredstvima pravne osobe. U Glavnoj knjizi Državne riznice, odnosno u bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2007. nema podataka o vlasničkim udjelima i dionicama u društvima kojih je imatelj Republika Hrvatska.

Državni ured za reviziju je naložio upotpuniti i ažurirati Registar društava iz državnog portfelja, pribavljati odluke o raspodjeli dobiti spomenutih društava radi kontrole i nadzora nad uplatama pripadajućih prihoda u državni proračun. Također je naložio u Glavnoj knjizi Državne riznice evidentirati vlasničke udjele i dionice u društvima kojih je imatelj Republika Hrvatska.

3.2. Vezano na ponovljeni nalog o nužnosti postojanja evidencija o društvima u kojima država ima dionice, odnosno udjele, radi praćenja i kontrole uplata u državni proračun prema odlukama o raspodjeli dobiti, obrazloženo je da Hrvatski fond za privatizaciju u okviru svoje nadležnosti vodi evidenciju društava iz državnog portfelja i strukturi vlasništva, odnosno visini udjela Republike Hrvatske u temeljnom kapitalu. Ministarstvo financija je u travnju 2007. izradilo evidenciju svih društava iz državnog portfelja na temelju podataka pribavljenih od Hrvatskog fonda za privatizaciju koja se kontinuirano ažurira. Baza podataka Hrvatskog fonda za privatizaciju u najvećem broju slučajeva nije revalorizirana. Naglašeno je da će Ministarstvo financija provesti usklađivanje podataka s Hrvatskim fondom za privatizaciju, ne ulazeći u djelokrug vezano za njegov portfelj. Ažuriranje registra je temelj za evidentiranje vlasničkih udjela i dionica u Glavnoj knjizi Državne riznice. Nadalje se obrazlaže da je Zakonom o proračunu propisano da pravne osobe u kojima Republika Hrvatska ima najmanje 25% udjela u kapitalu, dostavljaju Vladi dnevni red sjednice skupštine, podnose sve revizijske izvještaje i izvještaje nadzornih tijela. Zakon nije jasno odredio izvršno tijelo kojem se dostavljaju navedeni izvještaji, stoga je i njihovo prikupljanje otežano.
Odredbom članka 63. Nacrta prijedloga Zakona o proračunu jasno je propisana obveza pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska ima najmanje 25% udjela u kapitalu, dostava dnevnog reda sjednice skupštine, revizijskih izvještaja i izvještaja nadzornih tijela za proteklu poslovnu godinu (ako ih ne sadrži dnevni red skupštine), Ministarstvu financija.

Prihodi od naknada za koncesije

4.1. Prihodi od naknada za koncesije u državnom proračunu za 2007. planirani su u iznosu 1.987.954.645,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.870.576.176,39 kn, što je za 117.378.468,61 kn ili 5,9% manje od plana. U strukturi ostvarenih prihoda od koncesija vrijednosno najznačajnija je naknada (jednokratna uplata) od proširenja koncesije u iznosu 1.480.008.047,57 kn, koju je društvo Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. (koncesijsko društvo u potpunom državnom vlasništvu) uplatilo u državni proračun. Sredstva u navedenom iznosu u cijelosti su doznačena društvu Hrvatske autoceste d.o.o. za financiranje gradnje autocesta. Ostvareni prihodi od naknada za koncesije u 2007. u iznosu 390.568.128,82 kn (bez jednokratne naknade za proširenje koncesije), u odnosu na 2006., kada su ostvareni u iznosu 302.267.832,81 kn, veći su za 88.300.296,01 kn ili 29,2%. Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su od koncesija za frekvencije u iznosu 281.718.346,31 kn.

Zakonom o koncesijama propisana su prava koja se stječu koncesijom, priprema i donošenje odluka o koncesiji, te ustrojavanje jedinstvenog registra koncesija. Naknada za koncesije prihod su državnog proračuna ili proračuna županija, odnosno, gradova ili općina. Prema odredbama Zakona o koncesijama, ugovori o koncesijama se upisuju u jedinstveni Registar koncesija koji vodi Ministarstvo financija. Koncem 2004. ministar financija je donio Pravilnik o ustroju i vođenju Registra koncesija. Odredbom članka 3. Pravilnika, dana je mogućnost povjeravanja poslova vođenja Registra koncesija drugoj pravnoj osobi. U srpnju 2005., Ministarstvo financija i FINA, zaključili su ugovor o obavljanju određenih poslova za potrebe Ministarstva financija, između ostalog, i vođenje Registra koncesija.
Ugovoreni su poslovi izrade informatičkog rješenja za elektroničko vođenje Registra, uspostava baze podataka, održavanje računalno-komunikacijskog sustava za potrebe Registra, ispunjavanje prijava za upis ugovora koji su zaključeni prije stupanja na snagu Pravilnika te utvrđivanje početnog stanja u evidenciji o plaćanju naknade, primitak, kontrola i obrada prijava za upis ugovora o koncesiji i prijava za upis koncesijske naknade za ugovore zaključene nakon stupanja na snagu Pravilnika, upis ugovora o koncesiji i izvješćivanje subjekata upisa, vođenje evidencije o koncesijskim naknadama i drugo.
Poslovi na uspostavi Registra započeli su donošenjem spomenutog Pravilnika, odnosno zaključivanjem ugovora s FINA, a za provedbu poslova u Ministarstvu financija nadležna je Uprava za gospodarstvo.
Zaključkom Vlade (ožujak 2007.) prihvaćene su Smjernice razvoja sustava koncesija u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. do 2009., predlagatelja Ministarstva financija. Cilj Smjernica je uspostava efikasnog zakonodavnog modela funkcioniranja sustava koncesija.
Ministarstvo financija je zaduženo, u okviru svojih nadležnosti i u suradnji sa svim ministarstvima, izraditi Nacrt prijedloga zakona o koncesijama kojim treba biti definirana uloga i značaj Ministarstva financija u pogledu provođenja nadzora nad plaćanjem naknada za koncesije, izvršenja obveza iz ugovora o koncesijama te jačanja savjetodavne funkcije Ministarstva financija.
Rok izrade Nacrta prijedloga zakona o koncesijama bio je četvrto tromjesečje 2007. U vrijeme obavljanja revizije (ožujak 2008.) spomenuti Nacrt prijedloga zakona je u formi radne verzije za koju su zatražena mišljenja resornih ministarstava.

U Upravi za gospodarstvo Ministarstva financija, obrazloženo je da je do kašnjenja u izradi Nacrta prijedloga zakona o koncesijama došlo uglavnom zbog kašnjenja u donošenju Zakona o javnoj nabavi (listopad 2007.), čije propisane procedure u nabavi javnih radova i usluga djelomično treba primijeniti u normativnim rješenjima koji se odnose na područje koncesija. Nakon pribavljenih mišljenja ministarstava potrebno je razmotriti preporuke SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management in Central end Eastern European Countries), odnosno nadležnog tijela u Europskoj komisiji.
Koncem lipnja 2007. Ministarstvo financija je uputilo Vladi Izvješće o Registru koncesija, o čemu je Vlada donijela Zaključak (srpanj 2007.). Na temelju spomenutog Zaključka, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s uredima državne uprave u županijama, dužno je provesti reviziju svih danih koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina na temelju ugovora o koncesiji i na temelju rješenja i odobrenja. Nakon provedene revizije, spomenuto ministarstvo je u obvezi izvijestiti Vladu o stanju eksploatacijskih polja i svih rješenja i odobrenja te koncesijskih ugovora uz jasne i konkretne prijedloge mjera za poboljšanje sustava nadzora nad eksploatacijom i naplatom naknada, najkasnije do 17. rujna 2007.

U ožujku 2008. Uprava za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva je uputila Ministarstvu financija dopis kojim izvještava da je Registru koncesija dostavilo podatke o eksploatacijskim poljima iz nadležnosti 20 županija (ukupno 382 odobrena eksploatacijska polja tehničko-građevnog kamena, građevnog pijeska i šljunka te ciglarske gline), uz napomenu da Gradski ured Grada Zagreba, unatoč u više navrata ponovljenim zahtjevima, nije dostavio tražene podatke.
Eksploatacija mineralnih sirovina obavlja se na temelju ugovora o koncesiji i na temelju rješenja o koncesijama. U Registar koncesija se rješenja o koncesijama unose uvjetno, kao ugovori o koncesijama.
Spomenutim Zaključkom iz srpnja 2007., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, zaduženi su aktivno surađivati na ažuriranju Registra koncesija u suradnji s Ministarstvom financija te u roku 15 dana dostaviti sve tražene podatke o koncesijskim ugovorima. Županije, općine i gradovi te uredi državne uprave u županijama kao davatelji koncesija na području Republike Hrvatske, dužni su u roku 15 dana od donošenja Zaključka, dostaviti Ministarstvu financija sve podatke potrebne za ažuriranje Registra te aktivno sudjelovati na ažuriranju Registra koncesija s Ministarstvom financija.
Tijekom 2007. Ministarstvo financija je uputilo 15 okružnica svim davateljima koncesija s detaljnim uputama o načinu dostave dokumentacije radi upisa u Registar. Unatoč tomu, davatelji koncesija ne dostavljaju redovito potrebnu i točnu dokumentaciju. Do 4. siječnja 2008. Ministarstvo financija je poslalo 14 807 raznih obavijesti, od čega je 3 303 obavijesti o nepodmirenoj naknadi.
U Registru koncesija je na dan 3. siječnja 2008. ukupno evidentirano 5 877 ugovora o koncesijama, od čega je 309 ugovora nepotpuno. Nepotpuni ugovori odnose se u najvećem dijelu na davatelje koncesija: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Hrvatski zavod za telekomunikacije i urede državne uprave.

Pretpostavka za razvoj i uspostavu učinkovitog sustava koncesija, osim zakonodavnih rješenja (usklađivanje posebnih zakona sa zakonom o koncesijama, odnosno, pravnom stečevinom Europske unije), je i suradnja određenih državnih tijela, čiji djelokrug je kontinuirana kontrola naplate naknada od koncesija, prisilna naplata dugova, postignute nagodbe u podmirenju duga koncesionara i utvrđenje ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina. Zaključkom Vlade (studeni 2006.) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaduženo je redovito mjesečno izvještavati Ministarstvo financija o stanju svih postupaka i nagodbi (završenih i u tijeku) na području koncesija. Državno odvjetništvo je u siječnju 2007. Ministarstvu financija dostavilo opsežnu dokumentaciju o poduzetim pravnim radnjama županijskih državnih odvjetništava o prekršajnim i parničnim postupcima radi naknade štete i oduzimanja protupravne imovinske koristi na temelju ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina. Državni inspektorat i Financijska policija također su dostavili podatke o obavljanim inspekcijskim i financijskim nadzorima s prikazom iznosa nelegalno stečene imovinske koristi i iznosom novoutvrđene obveze koncesijske naknade.
U ožujku 2008., na inicijativu Uprave za gospodarstvo održano je više sastanaka s tijelima državne uprave (davatelji koncesija) na kojima su bili nazočni i predstavnici Državnog inspektorata, Državnog odvjetništva te Financijske policije. Svrha sastanaka je razmjena mišljenja i davanje sugestija vezano za donošenje i provedbu akcijskog plana (u pripremi) za uređenje sustava koncesija.

Programsko rješenje Registra koncesija koje vodi FINA, tijekom 2007. je poboljšano na način da su omogućeni dodatni pregledi korisni za pribavljanje informacija i podataka po različitim osnovama.
Podaci o stanju duga koncesionara u Registru koncesija, u određenom broju slučajeva ne odgovaraju stvarnom stanju duga, i to iz više razloga. Unatoč u više navrata ponovljenim zahtjevima davateljima koncesija za dostavom podataka o stanju duga, određeni broj davatelja koncesija nije odgovorio na upućene zahtjeve. Za 1 304 ugovora o koncesiji (podaci iz Registra koncesija na dan 1. travnja 2008.), davatelji koncesije nisu dostavili obrazac UPK kojim se iskazuje zaduženje za varijabilni dio naknade za određeni period.
U slučajevima kada koncesionari obavljaju uplate na stare brojeve računa, bez oznake ID (identifikacijska oznaka), stanje duga po takvim ugovorima u Registru koncesija također nije točno iskazano, pri čemu se za iznose neregistriranih uplata obračunavaju kamate. Navedena okolnost dovodi do nerealno iskazanih zaduženja po pojedinim ugovorima o koncesijama.
Osim nužnosti donošenja novog Zakona o koncesijama, potrebna je i odgovarajuća kadrovska ekipiranost nadležnog odjela za koncesije u Upravi za gospodarstvo. Prema važećoj sistematizaciji radnih mjesta, tijekom 2007. broj potrebnih izvršitelja na poslovima koncesija je četiri s načelnikom, stvarni broj angažiranih je sedam (dva ugovora o djelu), pri čemu su tri zaposlenice veći dio godine bile na porodiljnom dopustu.
Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (prosinac 2007.), u Upravi za gospodarstvo ustrojen je Odjel za koncesije s Odsjekom za Registar koncesija i Odsjekom za javno privatno partnerstvo. Predviđeni okvirni broj zaposlenika je 12, čije popunjavanje je u tijeku.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da je radi uspostave efikasnog sustava Registra koncesija, uz potrebu donošenja novog Zakona o koncesijama i posebnih zakona koji određuju pojedine vrste koncesija, potrebno angažirati dovoljan broj stručnih zaposlenika u nadležnoj upravi Ministarstva financija te nastaviti započetu suradnju s tijelima državne uprave koji su davatelji koncesija ili obavljaju inspekcijski, odnosno, financijski nadzor iz područja koncesija. To su preduvjeti za ažurnu i potpunu uplatu proračunskih prihoda te suzbijanja nelegalnog korištenja i eksploatacije javnih dobara.

4.2. Na izraženo mišljenje o statusu Registra koncesija i mjerama koje je potrebno nadalje poduzimati u cilju uspostave efikasnog sustava, Ministarstvo financija je izrazilo stav da je Registar ustrojen, imajući u vidu narav koncesijskih ugovora koji su podložni čestim izmjenama, u smislu dostave dodataka ugovorima i prestanku koncesija. Podaci u Registru se redovito ažuriraju, što je kontinuirani posao, zbog čega se ne može reći da su poslovi na uspostavi potpunog Registra koncesija nastavljeni i u 2007., ali nisu okončani. U Registru koncesija kontinuirano će se pojavljivati određeni broj nepotpunih ugovora (trenutno oko 300), s obzirom da su promjene u koncesionarskim odnosima svakodnevne. Međutim, takvi slučajevi se prate i kontaktira se, kako s davateljima koncesija, tako i s koncesionarima. U očitovanju se nadalje navodi da je u 2007. upućeno oko 20 000 dopisa i obavijesti za potrebe ažuriranja Registra koncesija s ciljem postizanja discipline koncesionara u dostavi podataka. Posebno se ukazuje na činjenicu da Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ne dostavlja Ministarstvu financija mjesečna izvješća o stanju svih postupaka i nagodbi na području koncesija, već jednom godišnje (5. siječnja 2007.).

Naglašeno je da je obveza svakog pojedinačnog davatelja koncesije briga o ugovorima, kontaktima s koncesionarima te nadležnim državnim odvjetništvom, o čemu je Vlada donijela zaključke. Izravna je odgovornost svakog davatelja koncesije da u komunikaciji s nadležnim državnim odvjetništvom redovito prati i brine o svim sporovima te u slučajevima nepoštivanja ugovornih obveza, poduzima potrebne pravne radnje. Novim zakonskim rješenjima na području koncesija očekuje se jasnije definiranje nadležnosti davatelja koncesija.

Prihodi od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo

5.1. U 2007. ostvareni su prihodi od prodaje stanova u iznosu 234.672.839,06 kn. Odnose se na prihode od prodaje stanova koji su bili u vlasništvu općina i gradova te pravnih osoba u iznosu 150.501.782,18 kn, Ministarstva obrane u iznosu 84.149.309,98 kn, Vlade u iznosu 9.563,49 kn te od prodaje stanova koji su bili u vlasništvu Ljubljanske banke d.d. u iznosu 12.183,41 kn.
U razdoblju 1999. do konca 2007. ostvareni su prihodi od prodaje stanova u ukupnom iznosu 1.946.633.392,35 kn. Odnose se na prihode od prodaje stanova koji su bili u vlasništvu općina i gradova te pravnih osoba u iznosu 1.213.107.163,48 kn, Ministarstva obrane u iznosu 723.214.788,49 kn, Vlade u iznosu 10.199.447,45 kn te od prodaje stanova koji su bili u vlasništvu jedne poslovne banke u iznosu 111.992,93 kn. Ministarstvo financija nema evidenciju o obvezama prodavatelja stanova za uplatu u državni proračun, odnosno o potraživanjima državnog proračuna prema prodavateljima stanova. U razdoblju 1991. do 1998., zakoni i drugi propisi koji su određivali uvjete i način prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, prava i obveze prodavatelja i kupaca stanova vezano za iznose raspolaganja prihoda, namjena i svrhe korištenja prihoda, u više navrata su mijenjani.

Odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (lipanj 1991.) propisani su uvjeti i način prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, izračun cijene stana kao i način plaćanja (jednokratno ili obročno u domaćoj valuti) te raspored sredstava od kupljenih stanova ovisno o prodavatelju. Izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (lipanj 1992.), uvedena je mogućnost plaćanja konvertibilnim devizama na temelju čega su kupci ostvarivali popust, ovisno o udjelu devizne uplate u odnosu na izračunanu cijenu stana. Propisano je da su devizna sredstva ostvarena prodajom stanova prihod državnog proračuna. Za devizna sredstva, Republika Hrvatska je bila u obvezi prodavatelju stana izdati obveznice koje će se isplaćivati u domaćoj valuti s rokom otplate pet godina i amortizacijom putem deset anuitetskih kupona uz polugodišnje dospijeće, s tim da prvi anuitetni kupon dospijeva na naplatu u siječnju 1995. Na obveznice se plaćaju kamate po stopi 5,0% godišnje. Kada je prodavatelj stana poduzeće ili druga pravna osoba, u obvezi je 30,0% vrijednosti obveznica uplatiti u državni proračun. Uputama za primjenu članaka 44. do 48. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (srpanj 1992.), određen je način uplate deviznih sredstava, te obveza Republike Hrvatske da izda obveznice putem Privredne banke Zagreb d.d. do konca veljače 1993. Također je propisano da se uplate kupaca stanova i garaža u domaćoj valuti na temelju ugovora o prodaji stana, odnosno garaže doznačuju prodavatelju, a uplate u konvertibilnim devizama doznačuju u državni proračun. Prodavatelji su dužni u državni proračun doznačiti dio sredstava od prodaje stana, odnosno garaže u domaćoj valuti.

Općine ili gradovi bili su u obvezi u državni proračun uplatiti 55,0% prihoda od prodaje stanova, poduzeća 30,0%, za stanove u vlasništvu Republike Hrvatske, obveza uplate u državni proračun bila je 80,0% ostvarenih prihoda, a 20,0% namijenjeno je za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u republičkim tijelima.
Odredbe o plaćanju cijene stana u konvertibilnim devizama primjenjivale su se do konca prosinca 1993.
Izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (kolovoz 1995.), ukinuta je mogućnost dodatnog popusta za deviznu uplatu, a prodavateljima koji su prethodno ostvarili pravo na obveznice priznato je pravo na obveznice, od čega općini, gradu ili Gradu Zagrebu u visini 45,0% uplaćenih sredstava, a poduzeću ili drugoj pravnoj osobi u visini 35,0% uplaćenih sredstava. Propisano je da se obveznice za konvertibilne devize izdaju s rokom otplate pet godina i amortizacijom putem deset polugodišnjih anuitetskih kupona. Produžen je rok dospijeća prvog anuitetskog kupona do siječnja 1997., a kamata je smanjena s 5,0% na 1,0% godišnje, s obračunom od 1. srpnja 1992., odnosno od dana uplate uz pripis glavnici. Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (siječanj 1997.) stavljen je izvan snage dio odredbe Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, koja se odnosila na prava prodavatelja na obveznice (društva u kojima je pretvorbom vrijednost stanova ušla u društveni kapital poduzeća). Nakon spomenute odluke Ustavnog suda (svibanj 1998.) donesene su Izmjene i dopune Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, kojima je propisano da pravna osoba kojoj je pretvorbom vrijednost stanova uračunana u vrijednost kapitala, a koja je stekla pravo na obveznice, zadržava pravo na obveznice u visini uplaćenih sredstava. Za devizne uplate građana, koje su bile prihod državnog proračuna, Republika Hrvatska nije izdala obveznice prodavateljima stanova.
Privredna banka Zagreb d.d. dostavila je Ministarstvu financija-Sektoru za upravljanje javnim dugom evidenciju o prodanim stanovima za konvertibilne valute. Evidencija uplata je ustrojena prema gradovima, odnosno prema prodavateljima.

Iz evidencija je vidljiv broj zaključenih ugovora o prodaji stanova, ugovoreni iznos, valuta i datum valute te ugovoreni popust. Prema evidenciji Privredne banke Zagreb d.d., koja je dostavljena Ministarstvu financija 2. lipnja 2000., u konvertibilnim devizama ukupno je uplaćeno 512.711.732,56 DEM, a uplate se odnose na općine i gradove u iznosu 258.053.391,56 DEM, pravne osobe u iznosu 232.026.836,- DEM te Vladu u iznosu 22.631.505,- DEM.
Ministarstvo financija nema evidenciju o obvezama prema prodavateljima stanova za uplate u konvertibilnim devizama. U skladu s odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, kojima je ovisno o vrsti prodavatelja, propisana obveza uplate u državni proračun, trebalo je za svakog pojedinog prodavatelja utvrditi njegova prava na obveznice, odnosno iznos koji mu pripada od prodaje stanova uplaćen u konvertibilnim valutama.
S obzirom da Republika Hrvatska nije izdala obveznice, pojedini prodavatelji podnose tužbe protiv Republike Hrvatske za naplatu potraživanja ostvarenih na temelju uplata u konvertibilnim valutama, pojedini podnose prijedloge za prijeboj uzajamnih potraživanja, a pojedini dostavljaju zahtjeve za očitovanje o stanju duga Republike Hrvatske prema prodavatelju stana. U postupku rješavanja spomenutih zahtjeva, Sektor za upravljanje javnim dugom Ministarstva financija na temelju rješenja o pretvorbi, koje pribavlja od Hrvatskog fonda za privatizaciju, provjerava jesu li podnositelji zahtjeva unijeli vrijednost stanova u procijenjenu vrijednost kapitala. Provjerom obavljenih uplata u konvertibilnim valutama po ugovorima o prodaji stanova, predlažu se izvansudske nagodbe, odnosno sporazumi o podmirenju međusobnih potraživanja i izjave o prijeboju.

Izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (kolovoz 1995.), propisano je da se novac koji se ostvari prodajom stanova koje prodaju općina ili grad, odnosno Grad Zagreb, doznačuje u visini 55,0% u državni proračun na poseban račun, a 45,0% zadržava prodavatelj. Kada je prodavatelj stana poduzeće ili druga pravna osoba koja je vrijednost stanova uračunala u vrijednost društvenog kapitala, prodavatelju pripada 35,0% sredstava od prodaje stana kod jednokratne uplate, odnosno kod svake obročne otplate, a 65,0% sredstava uplaćuje se u državni proračun. Propisana je namjena sredstava ostvarenih prodajom stanova u vlasništvu Republike Hrvatske, kao i sredstava od prodaje stanova poduzeća ili drugih pravnih osoba. Između ostalog, sredstva su namijenjena za rješavanje stambenih potreba hrvatskih vojnih i civilnih invalida iz Domovinskog rata i obitelji poginulih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, osiguranje stanova za službene potrebe i drugo.
U lipnju 1992. ministar financija zaključio je u ime Republike Hrvatske s Privrednom bankom Zagreb d.d. ugovor o obavljanju bankarskih poslova i usluga u vezi prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo u vlasništvu Republike Hrvatske. Banka se, između ostalog, obvezala knjigovodstveno pratiti sve uplate, na dospjele nepodmirene obroke obračunavati i naplaćivati zateznu kamatu, evidentirati sredstva prema namjenama, te sastavljati financijske izvještaje o obavljenim poslovima i postignutim učincima naplate. Navedene poslove obvezala se obavljati bez naknade.
U rujnu 2006. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom dostavio je na mišljenje Ministarstvu financija Prijedlog odluke o prihvatu ponude Privredne banke Zagreb d.d. o obavljanju mandatno-komisionih poslova po kreditima za otkup stanova Republike Hrvatske na kojima postoji stanarsko pravo. Prema spomenutom Prijedlogu odluke, naknada iznosi 22,37 kn po svakom aktivnom ugovoru, što je za 7 600 ugovora 170.000,00 kn mjesečno, odnosno 2.040.000,00 kn godišnje.

Ministarstvo se nije suglasilo s Prijedlogom odluke, te je predložilo da se razmotri mogućnost da svaki od prodavatelja preuzme vođenje poslova za svoje ugovore ili da Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom preuzme vođenje navedenih poslova za sve prodavatelje.
Početkom travnja 2008. Ministarstvo financija je Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom uputilo dopis kojim je zatražena informacija o načinu na koji je riješeno obavljanje poslova po kreditima za otkup stanova na kojima postoji stanarsko pravo, koje obavlja Privredna banka Zagreb d.d. Do okončanja revizije, Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom nije odgovorio na upućeni dopis.
Prema obavijesti Privredne banke Zagreb d.d. o prijenosu prikupljenih sredstava od prodaje stanova u državnom vlasništvu (lipanj 2007.), obračunana je i oduzeta od prihoda od prodaje stanova naknada za obavljanje ugovorenih poslova u iznosu 181.445,14 kn za svibanj 2007. Iz obavijesti nije vidljiv način obračuna naknade.
U Ministarstvu financija nema podataka o iznosima i razdoblju za koje je Privredna banka Zagreb d.d. obračunala naknadu za vođenje poslova umanjenjem prihoda od prodaje stanova.
U prethodnom višegodišnjem razdoblju, osim što su se u više navrata mijenjali zakoni i propisi koji su određivali uvjete i način prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, prava i obveze prodavatelja i kupaca stanova, namjena i svrhe korištenja prihoda, određeni broj prodavatelja stanova izgubili su pravnu osobnost (stečajevi, likvidacije, spajanja i pripajanja), pri čemu dio evidencija nije ažuriran, dio evidencija koje su bile u nadležnosti državnih tijela, također nije potpun ili ne postoji.

Evidencije o uplaćenim prihodima obveznika (prodavatelja), potraživanja državnog proračuna, evidencije o rasporedu prihoda prema namjenama te iznosu utrošenih sredstava za određene namjene, također nisu ustrojene. Naknada za bankarske i knjigovodstvene poslove vezano za prihode od prodaje stanova, koju Privredna banka Zagreb d.d. naplaćuje iz prikupljenih prihoda, prema saznanjima u Ministarstvu financija, nije ugovorena.

Državni ured za reviziju je predložio osigurati organizacijske i administrativne pretpostavke u cilju uspostave učinkovitog i djelotvornog sustava svih potrebnih evidencija o potraživanjima i obvezama državnog proračuna na temelju prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Također je ukazao na nužnost ugovornog definiranja bankarske naknade za vođenje poslova u vezi prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo ili obavljanje poslova organizirati na drugi način.

5.2. Na prijedlog Državnog ureda za reviziju o nužnosti uspostave potrebnih evidencija o potraživanjima i obvezama državnog proračuna na temelju prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, Ministarstvo financija je izrazilo namjeru da će u cilju rješavanja postojeće problematike, organizirati sastanke s predstavnicima Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, Ministarstvom pravosuđa, Državnog ureda za reviziju i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Cilj organiziranja sastanaka je doći do prijedloga najkvalitetnijih rješenja u praćenju naplate prihoda te vođenju evidencija o obvezama. S obzirom da je pregovore oko utvrđivanja bankarske naknade za vođenje poslova u vezi prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo započeo Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom, Ministarstvo financija se obvezalo na poticanje nastavka započetih radnji vezano za navedene poslove.

Tekuće pomoći županijama, gradovima i općinama

6.1. Rashodi za tekuće pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru Ministarstva financija planirani su u iznosu 1.940.290.520,00 kn, izvršeni su u iznosu 1.905.231.103,20 kn, što je za 35.059.416,80 kn ili 1,8% manje od plana.
Odnose se na rashode za izravnanje decentraliziranih funkcija, koji su planirani u iznosu 1.550.550.864,00 kn i izvršeni u iznosu 1.517.828.117,49 kn, tekuće pomoći područjima od posebne državnog interesa koji su planirani u iznosu 307.000.000,00 kn i izvršeni u iznosu 304.663.330,21 kn i tekuće pomoći županijama, gradovima i općinama (pojedinačno evidentirane u okviru 69 aktivnosti) koje su planirane i izvršene u iznosu 82.739.656,50 kn.
Decentralizacija u području javnog sektora prijenos je odlučivanja o prihodima i rashodima s razine državnog proračuna na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Pod decentraliziranim funkcijama podrazumijevaju se rashodi utvrđeni posebnim zakonima za osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo, te javne vatrogasne postrojbe. Prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osigurava se razlika nedostajućih sredstava iz državnog proračuna iz sredstava pomoći izravnanja, a prema uvjetima i mjerilima koja se utvrđuju Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iznos pomoći izravnanja za svaku godinu osigurava se, odnosno planira državnim proračunom.

Vlada je u prosincu 2006. donijela Uredbu o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2007., prema kojoj su utvrđena ukupna sredstva za decentralizirane funkcije u iznosu 2.473.470.950,00 kn, raspoređena prema županijama i namjenama.
U listopadu 2007., prema Uredbi o izmjeni Uredbe iz prosinca 2006., izmijenjeni su iznosi sredstva za decentralizirane funkcije unutar područja socijalne skrbi (centri za socijalnu skrb i pomoć za ogrjev), na način da su za 15 županija sredstva povećana, te ukupna sredstva za decentralizirane funkcije iznose 2.474.469.175,00 kn. Odredbom članka 13. spomenute Uredbe iz prosinca 2006., propisano je da se dodatna sredstva izravnanja za rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine i dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini izvršavaju na temelju dostavljene dokumentacije županije, Grada Zagreba i gradova, nadležnom ministarstvu ili nadležnom tijelu državne uprave, koji objedinjuju i dostavljaju zahtjeve Ministarstvu financija do 15. u mjesecu za tekući mjesec. Dodatna sredstva izravnanja za rashode poslovanja za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, te vatrogastva doznačuju se na temelju mjesečnog obračuna za prethodni mjesec.
U prosincu 2006. Vlada je donijela pojedinačne odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova, osnovnog školstva, odnosno minimalnim financijskim standardima materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva, decentralizirane funkcije za zdravstvene usluge, decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe, te decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi.
Tijekom 2007. izmijenjeni su minimalni financijski standardi koji se odnose na financiranje zdravstvenih usluga, centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva.

Od ukupno doznačenih sredstava za izravnanje decentraliziranih funkcija u 2007. u iznosu 1.517.828.117,49 kn, na 2007. se odnosi 1.339.438.801,95 kn, a 178.389.315,54 kn odnosi se na prosinac 2006. (isplaćeno u siječnju 2007.). Na temelju mjesečnog obračuna za prethodni mjesec, a umanjeno za akontacijske rate u prosincu, sredstva za prosinac 2007. (za funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi i zdravstva) u iznosu 13.615.498,14 kn isplaćena su u siječnju 2008. na teret sredstava planiranih u državnom proračunu za 2008.

Prema odredbi članka 12. Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2007., ako županije, Grad Zagreb, gradovi i općine koje financiraju decentralizirane funkcije ostvare više sredstava od poreza na dohodak i pomoći izravnanja od utvrđenog minimalnog standarda, višak sredstava trebaju vratiti na račun državnog proračuna do 28. siječnja 2008. godine. Tijekom siječnja i veljače 2008., na račun državnog proračuna, izvršen je povrat neutrošenih sredstava u iznosu 15.391.597,47 kn, od čega se na županije (16) odnosi 13.949.805,42 kn i na gradove (32) 1.441.792,05 kn.

Prema pregledu potpora izravnanja za decentralizirane funkcije po županijama i gradovima koji se izrađuje u Sektoru za izvršavanje državnog proračuna (Odjel za upravljanje financijskim tijekovima) na temelju Izvještaja o porezu na dohodak te o prirezu na porez na dohodak koji dostavlja FINA, vidljivo je da pojedine županije i gradovi (Grad Zagreb, Splitsko-dalmatinska županija, gradovi Bjelovar, Konavle, Metković, Garešnica i Ilok) nisu izvršili povrat viška sredstava na račun državnog proračuna do konca travnja 2008. u ukupnom iznosu 112.360.266,70 kn, (od čega se najveći dio odnosi na Grad Zagreb u iznosu 111.768.280,85 kn i Splitsko-dalmatinsku županiju u iznosu 548.972,21 kn), iako je Ministarstvo financija koncem siječnja 2008. uputilo dopis jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za povrat neutrošenih sredstava. Grad Zagreb je koncem siječnja 2008. zatražio izuzeće od odredbi članka 12. Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2007. zbog kratkog roka za prilagodbu izmjenama poreznog sustava. Ministarstvo financija je u veljači 2008. odbilo navedeni zahtjev.

Državni ured za reviziju je naložio, i nadalje poduzimati potrebne mjere u cilju naplate neutrošenih sredstava, odnosno više ostvarenih od minimalnog standarda propisanog za financiranje decentraliziranih funkcija.

6.2. Ministarstvo financija je obrazložilo da je uputilo požurnicu svim lokalnim jedinicama koje su prema obračunu bile u obvezi vratiti neutrošena sredstva za decentralizirane funkcije, a nisu to učinile do 30. travnja 2008.

Planirana i isplaćena sredstva po ovrhama

7.1. Državni proračun za 2007., jednako kao i ranijih godina, teretile su isplate po pravomoćnim sudskim rješenjima o ovrhama, odnosno postignute nagodbe u okviru pokrenutih sudskih tužbi.

Najveći broj tužbenih zahtjeva pokrenut je putem sindikalnih organizacija državnih službenika i namještenika zbog neostvarenih prava sadržanih u odredbama kolektivnih ugovora, a odnose se na naknade za božićne blagdane, regres za godišnje odmore, rad u smjenama u osnovnim i srednjim školama, te prekovremeni i noćni rad zaposlenika Ministarstva unutarnjih poslova.

Državnim proračunom za 2007. u okviru 25 aktivnosti proračunskih korisnika planirana su sredstva za isplate po sudskim presudama i nagodbama u ukupnom iznosu 628.578.412,00 kn. Izvršeni rashodi u iznosu 693.859.930,24 kn odnose se na rashode iskazane u okviru 25 aktivnosti proračunskih korisnika u iznosu 607.972.978,21 kn te na teret proračunskih zaliha u iznosu 85.886.952,03 kn.
FINA izvršava rješenja o ovrhama na teret računa državnog proračuna te izvještava Ministarstvo financija o izvršenim ovrhama po proračunskim korisnicima, kao i same proračunske korisnike. Rješenja donesena na temelju ovršne isprave koje FINA dostavljaju nadležni sudovi, ne izvršavaju (isplaćuju) se odmah, ukoliko nemaju oznaku o pravomoćnosti. Na temelju takvih rješenja, sredstva se izdvajaju na poseban račun, a isplaćuju se prvi dan po proteku 30 dana od primitka rješenja, ako nadležni sud ne dostavi ranije ispravu o pravomoćnosti, odgodi ili obustavi rješenja.
U sustavu evidentiranja i izvršavanja ovrha FINA je ukazala na određene probleme o čemu je upoznala Ministarstvo financija. Posebno su istaknuti problemi koji se odnose na jedinstveno označavanje ovrha (informatička oznaka ID), što je u nadležnosti sudova, odnosno Ministarstva pravosuđa.
Prema izvješću FINA (za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2007.), od ukupno 85.886.952,03 kn, koliko je za ovrhe isplaćeno s računa proračunske zalihe u 2007., iznos 53.750.732,21 kn evidentiran je kao neprepoznati proračunski korisnik. Veći broj rješenja o ovrhama koje donose nadležni sudovi, u FINA se dostavljaju bez oznake iz Registra proračunskog korisnika (RKP). Oznaka RKP omogućava pravilno evidentiranje rashoda za ovrhe na stavke proračunskih korisnika na kojima se i planiraju rashodi za navedene svrhe. Označavanje rješenja o ovrhama na opisani način, smanjit će iznos ovrha koje se vode kao neprepoznati proračunski korisnik, čime će se smanjiti i isplate koje terete proračunsku zalihu. Ujedno će se postići potrebna kontrolna funkcija neophodna u sustavu ovrha.
Oznaku RKP je potrebno navoditi u tužbama, presudama, prijedlozima za ovrhu i rješenjima o ovrsi i radi proračunskih korisnika koji bez oznake RKP u rješenjima o ovrsi, jednom otvorene predmete o tužbama ne mogu zatvoriti jer nemaju povratnu informaciju o isplatama iz proračunske zalihe. Navedena okolnost može utjecati na nerealno planiranje sredstava za ovrhe u sljedećem proračunskom razdoblju. U 2006. i 2007. Ministarstvo financija je u dva navrata uputilo pozive na suradnju Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, Ministarstvu pravosuđa, Hrvatskoj odvjetničkoj komori i Hrvatskoj javnobilježničkoj komori u cilju rješavanja navedenih problema.

Državni ured za reviziju je predložio, s obzirom da se s računa državnog proračuna isplaćuju značajna sredstava na temelju sudskih rješenja o ovrhama, u dogovoru s FINA i drugim nadležnim tijelima (Ministarstvo pravosuđa), poduzeti radnje u cilju uspostave učinkovitog sustava planiranja, izvršavanja i evidentiranja ovrha.

7.2. Na prijedlog Državnog ureda za reviziju da se poduzmu određene radnje radi uspostave učinkovitog sustava planiranja, izvršavanja i evidentiranja ovrha, Ministarstvo financija je obrazložilo da ne postoji zakonska osnova da se sudovi obvežu na identificiranje sudskih odluka, na način da se uz Republiku Hrvatsku, kao stranu u postupku navede i proračunski korisnik koji je sudjelovao u sporu na strani Republike Hrvatske.

FINA izvršava rješenja o ovrhama na teret državnog proračuna, o čemu mjesečno izvještava Ministarstvo financija. Posebno je naglašeno, da je radi pravilnog izvršavanja državnog proračuna, Ministarstvo financija uputilo poziv na suradnju (lipanj 2006. i svibanj 2007.) svim tijelima koji imaju utjecaj na rješavanje ove problematike. U pozivu je ukazano na potrebu navođenja tijela koje na strani Republike Hrvatske sudjeluje u tužbenim postupcima, prijedlozima za ovrhu i sudskim odlukama u cilju pravilnog evidentiranja izvršenih ovrha. S obzirom da pozivi na suradnju nisu u potpunosti rezultirali postavljenim ciljevima, namjerava se izraditi novi plan aktivnosti u cilju smanjenja iznosa ovrha koje se vode kao neprepoznati proračunski korisnik, odnosno isplata koje terete proračunsku zalihu.

Primici od zaduživanja

8.1. Primici od zaduživanja planirani su u državnom proračunu za 2007. u iznosu 1.903.781.247,00 kn, a prema podacima iz računa financiranja, primici su evidentirani u iznosu 748.797.663,03 kn, što je za 1.154.983.583.97 kn, ili 60,7% manje od plana. Odnose se na primljene zajmove od međunarodnih financijskih organizacija u iznosu 609.129.829,11 kn te banaka i drugih financijskih institucija izvan javnog sektora u iznosu 139.667.833,92 kn.

Razlozi značajnog odstupanja ostvarenih primitaka od zaduživanja u odnosu na planirane su u činjenici da se kratkoročno zaduživanje iskazuje prema neto principu, kao primitak ili kao izdatak, ovisno je li učinak kratkoročnog zaduživanja sa stanjem na koncu godine bio u korist primitaka od zaduživanja ili izdataka (otplata). Neto primici od trezorskih zapisa planirani su u iznosu 500.000.000,00 kn, a ostvareni su izdaci (neto) u iznosu 669.673.838,00 kn.

Pojedini primici od inozemnih zajmova nisu ostvareni ili su ostvareni u iznosima značajno nižim od planiranih. Ukupni primici od zajmova IBRD planirani su u iznosu 1.308.748.602,00 kn, ostvareni su u iznosu 235.515.040,11 kn, što je za 82,0% manje od plana. Najčešći razlozi su u činjenici da se za povlačenje sredstava ugovorenih zajmova nisu ostvarile pretpostavke, odnosno uvjeti koje je trebalo ispuniti prije korištenja sredstava.

U poslovnim knjigama, odnosno računu financiranja nisu evidentirani primici od zaduživanja po kreditima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstva unutarnjih poslova. Prema podacima pribavljenim tijekom obavljanja revizije u spomenutim ministarstvima, u poslovnim knjigama Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa evidentirani su primici od povlačenja kredita za razvoj hrvatskih sveučilišta u iznosu 135.822.106,00 kn, a u poslovnim knjigama Ministarstva unutarnjih poslova evidentirani su primici od povlačenja kredita za financiranje opreme u iznosu 60.220.564,00 kn.

Državni ured za reviziju je naložio u računu financiranja evidentirati sveukupne primitke po zajmovima, u cilju objektivnog i istinitog informiranja o iznosima zaduživanja (primicima). Primitke od inozemnih zajmova potrebno je realnije planirati, uvažavajući vrijeme potrebno za ostvarenje pretpostavki koje su uvjet za povlačenje zajmova.

8.2. Na ukazanu nužnost realnijeg planiranja primitaka od inozemnih zajmova, obrazloženo je da je u 2007. bilo predviđeno povlačenje sredstava Programskog zajma za prilagodbu (PAL 2) u iznosu 1.110.000.000,00 kn, koje nije izvršeno. Prva tranša zajma u iznosu 100.000.000 EUR povučena je u svibnju 2008., a povlačenje 50.000.000 EUR planirano je u prosincu 2008. Na dio nalaza koji se odnosi na propust u evidentiranju primitaka od povlačenja kredita Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstva unutarnjih poslova u ukupnom iznosu 196.042.670,00 kn, Ministarstvo financija se nije očitovalo.

Izdana jamstva i izdaci po jamstvima

9.1. Izdavanje jamstava je u 2007. propisano odredbama članaka 75. do 111. u okviru razdjela VII. Zakona o proračunu, odredbama članaka 28. i 29. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, te Odlukom o kriterijima za davanje državnih jamstava.

U 2007. izdano je 55 državnih jamstava u iznosu 14.787.987.815,15 kn. Uz izdana jamstva priložene su odgovarajuće odluke Vlade, mišljenja nadležnih ministarstava te dokumentacija u vezi osiguranja plaćanja: bjanko potpisane mjenice s naznakom bez protesta s mjeničnim očitovanjem, izjave o zapljeni računa - zadužnice, te izjave ili ugovori o pravu naplate iz založnog prava na opremi i nekretninama. Na izdana jamstva plaćene su provizije u visini 0,5% vrijednosti izdanih jamstava.

Od navedenog iznosa sedam jamstava u iznosu 5.545.307.544,50 kn izdano je na temelju međunarodnih ugovora o jamstvu zaključenih između Republike Hrvatske i inozemnih banaka prema odredbama članaka 86. i 92. Zakona o proračunu te Odluci o davanju suglasnosti na financijske planove Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta za 2007. godinu. Vrijednost navedenih jamstava ne podliježe ograničenjima propisanim odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna.

Također, izdano je 18 jamstava u iznosu 1.268.954.556,73 kn prema odlukama Vlade iz ranijih godina, te 30 jamstava na temelju odluka Vlade iz 2007. u iznosu 7.973.725.713,92 kn odnosno ukupno 9.242.680.270,65 kn. Dva jamstva iz 2001. i 2002. u iznosu 1.162.790.980,00 kn (158.000.000 EUR) izdana društvu Autocesta Rijeka – Zagreb d.o.o., zamijenjena su jamstvom u iznosu 1.020.350.178,75 kn (139.625.000 EUR), stoga ukupna vrijednost novih jamstava izdanih u 2007. iznosi 8.222.330.091,91 kn.

Prema odredbama članka 28. stavka 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, godišnja vrijednost novih financijskih jamstava utvrđena je u iznosu 4.900.000.000,00 kn, a izdano je 8.222.330.091,91 kn, odnosno 3.322.330.091,91 kn ili 67,8% više u odnosu na Zakonom utvrđenu vrijednost.

Državni ured za reviziju naložio je nova financijska jamstva izdavati do iznosa utvrđenog godišnjim zakonima o izvršavanju državnog proračuna.

9.2. Utvrđena odstupanja u iznosima izdanih jamstava u odnosu na iznos propisan Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, Ministarstvo financija je obrazložilo potrebom izdavanja jamstava sektoru brodogradnje. Vlada Republike Hrvatske je tijekom 2007. donosila odluke o izdavanju državnih jamstava u korist brodogradilišta, s obzirom da su izdana jamstva u vrijeme donošenja odluka bila od veće koristi za brodogradilišta i cjelokupnu gospodarsku situaciju u Republici Hrvatskoj u odnosu na moguće negativne posljedice koje bi mogle nastati zbog uskraćivanja jamstava. U skladu s aktivnostima koje Republika Hrvatska poduzima radi otvaranja poglavlja 8. Tržišno natjecanje, istaknuto je da je u izradi Nacionalni program restrukturiranja hrvatske brodogradnje, koji će po odobrenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i Europske komisije predstavljati pravni okvir za dodjelu državnih jamstava za brodogradnju. S obzirom da je odobravanje spomenutog programa u tijeku, jamstva su se dodjeljivala u skladu s Okvirnim odredbama Europske unije za državne potpore namijenjene brodogradnji, članak 3.2.2.-Potpore za zatvaranje kapaciteta.

10.1. U 2005. i 2006. na teret državnog proračuna isplaćeno je 72.116.114,65 kn u korist inozemne banke na temelju izdanog jamstva društvu Croatia Airlines d.d. u 1998. U revizijskom izvješću za 2006. Državni ured za reviziju je naložio zatražiti povrat sredstava u navedenom iznosu. Utvrđeno je da u 2007. društvo Croatia Airlines d.d. nije podmirilo obvezu.

Na temelju odluke Vlade, u siječnju 1998. izdana su jamstva u korist spomenute banke za zaduživanje društva u ukupnom iznosu 313.000.000,- USD, u protuvrijednosti 1.972.870.300,00 kn, uvećano za kamate i troškove financiranja za razdoblje 12 godina (što je sveukupno procijenjeno na 492.000.000,- USD) i to: činidbeno jamstvo u iznosu 283.000.000,- USD ili 1.783.777.300,00 kn za nabavu šest zrakoplova i rezervnih dijelova, te financijsko jamstvo u iznosu 30.000.000,- USD ili 189.093.000,00 kn za izgradnju tehničko-poslovnog centra.

U odluci Vlade o davanju spomenutih jamstava navedeno je da će Vlada naknadno donijeti odluku o načinu otplate kredita (putem otkupa dionica društva) i reguliranju međusobnih odnosa posebnim ugovorom.

Koncem srpnja 1998. Ministarstvo financija je s društvom zaključilo ugovor o preuzimanju otplate dijela duga u zamjenu za dionice društva u protuvrijednosti 250.000.000,00 kn, za podmirenje kreditne obveze u 1998. i 1999. prema otplatnom planu iz dodatka ugovoru.

Ugovoreno je da će se financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku podmirivati u skladu s propisima o izvršavanju državnog proračuna za 1998. i 1999., a nadalje do 2012. prema dodatnim ugovorima o preuzetim obvezama.

U studenome 1999. Vlada je donijela odluku o davanju suglasnosti za potpisivanje ugovora o ulaganju prava u društvo i dodatak 1 ugovora za isplatu dodatnih 250.000.000,00 kn na teret državnog proračuna za 2000. za otplatu spomenutog kredita, a prema priloženom otplatnom planu.

U skladu s navedenim, doznačena su sredstva u korist društva na teret državnog proračuna za određenu godinu, s pozicije izdataka za dionice i udjele u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru, što je i opisano u godišnjim revizijskim izvješćima u okviru spomenutih izdataka. Također su evidentirane odgovarajuće promjene u temeljnom kapitalu društva, odnosno strukturi vlasništva.

Na temelju Odluke Vlade, izdano je jamstvo u prosincu 2006. društvu Croatia Airlines d.d., Zagreb u iznosu 135.000.000 EUR ili 990.028.170,00 kn za kreditno zaduženje u iznosu 168.750.000 EUR u svrhu refinanciranja postojećih kredita za nabavu zrakoplova s državnim jamstvom iz 1998. Jamstvo u iznosu 1.783.777.300,00 kn na temelju Odluke Vlade iz 1998. zamijenjeno je novim jamstvom prema Odluci Vlade iz 2006. u iznosu 990.028.170,00 kn.
Pozivom banke iz studenoga 2005., prvi puta je po jamstvu izdanom 1998., na teret državnog proračuna za 2005. banci kreditoru plaćeno za dospjeli obrok glavnice i kamata za otplatu kredita za zrakoplove 24.419.669,00 kn (3.313.289,02 EUR). U 2006. izdaci po navedenom jamstvu izvršeni su u iznosu 47.696.445,65 kn (8.421.817,69 USD). Ukupni izdaci za 2005. i 2006. iznose 72.116.114,65 kn, odnosno s obračunanim zateznim kamatama 90.789.005,84 kn.
Tijekom 2005. Ministarstvo financija je zatražilo povrat sredstava u iznosu 24.419.669,00 kn, te je s društvom zaključilo ugovor o reguliranju međusobnih odnosa koji proizlaze iz jamstva. Prema odredbama ugovora, društvo je trebalo vratiti dužna sredstva zajedno s obračunanim kamatama u roku mjesec dana od poziva Republike Hrvatske, a najkasnije do konca studenoga 2006. U ožujku 2007. društvo Croatia Airlines d.d. obratilo se Ministarstvu financija tražeći odgodu plaćanja zbog smanjenje likvidnosti izazvane poslovanjem u izvansezonskom razdoblju. Tijekom 2007. Ministarstvo financija nije poduzimalo radnje radi naplate potraživanja po izdanom jamstvu.
Državni ured za reviziju je naložio i nadalje poduzimati radnje radi naplate sredstava isplaćenih po izdanom jamstvu ili predložiti Vladi donošenje odluke o povećanju dioničkog kapitala u korist Republike Hrvatske za iznos nepodmirenih obveza.

10.2. Vezano za nužnost poduzimanja određenih radnji u cilju rješavanja duga po isplatama za izdano jamstvo prijevozniku u zračnom prometu, Ministarstvo financija je izjavilo da je spomenuto društvo zbog smanjene likvidnosti izazvane poslovanjem u izvansezonskom razdoblju i zbog povoljnijih uvjeta zaduživanja u 2006., refinanciralo ostatak duga po kreditu za koje je Ministarstvo financija u 2005. i 2006. platilo 72.116.114,65 kn. Uvažavajući navedene okolnosti, na zamolbu društva nisu poduzimane daljnje radnje u cilju naplate duga. Zbog navedenih okolnosti, Ministarstvo će predložiti Vladi donošenje odluke o povećanju dioničkog kapitala u korist Republike Hrvatske za iznos nepodmirenih obveza.

Izvješće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 27. lipnja 2008.